

Antwoord

van Gedeputeerde Staten op vragen van

A. Kasbergen (GL), R. Klumpes (GL) en A. van Hunnik (GL)
(d.d. 13 september 2021)

Nummer
3786

Onderwerp
GS-brief Melding inzake overdracht van Spuimond-West

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op 2 juli ontvingen PS een GS-brief inzake overdracht van Spuimond-West, naar aanleiding van een onderzoek dat is uitgevoerd door de EAA. Tevens werd rond die tijd - onder geheimhouding - het document Overdracht natuurgebied Spuimonding-West; Feitenrelaas inzake de regeling melden vermoedens van een misstand (verder "feitenrelaas" genoemd) gedeeld met PS. De brief van GS heeft bij de fractie van GroenLinks vragen opgeroepen in relatie tot de Regeling Melden vermoeden van een misstand (bijlage 2 bij de cao van de Provincie Zuid-Holland 2020).

Op 26 november 2019 is een Europese richtlijn gepubliceerd met nieuwe regels over [klokkenluiden](#). Uiterlijk op 17 december 2021 moeten alle lidstaten die nieuwe regels omzetten in hun nationale wetgeving. Dit heeft in het [Huis voor Klokkenluiders](#) onder meer tot gevolg dat de regels naast werknemers, ook gelden voor vrijwilligers, stagiairs, zzp'ers, aandeelhouders e.d.. Het wetsvoorstel hiervoor is al door de Tweede Kamer vastgesteld.

1. *Hoe wordt door GS invulling gegeven aan de Europese richtlijn met nieuwe regels over klokkenluiden en het recent vastgestelde wetsvoorstel in de Tweede Kamer?*

Antwoord

Naar verwachting is er sprake van een definitieve wetswijziging in december 2021. Dit zal mogelijk wijzigingen met zich meebrengen voor bijlage 2 van de cao provinciale sector. Voorts zullen de nieuwe regels worden opgenomen in de bestaande ambtelijke integriteitsnota 'integriteit is van ons allemaal'. Ook zal de interne meldprocedure van de regeling 'melden vermoedens van een misstand' worden verbeterd en aangescherpt naar aanleiding van de casus waarover het feitenrelaas is geschreven.

In de GS-brief verklaart GS dat de melding - op basis van het feitenrelaas - niet ontvankelijk is, omdat er formeel geen sprake is van een melder.

2. *Wat zijn de gronden op basis waarvan de melding niet-ontvankelijk is verklaard?*

Antwoord

Dat zijn twee gronden, namelijk de status van de melder en de inhoud van de melding.

- a. Er was geen sprake van een melder onder de toen vigerende regeling 'melden vermoedens van een misstand.' In artikel 1 van bijlage 2 cao wordt onder sub i 'de melder' omschreven als: "de werknemer die een vermoeden van een misstand of onregelmatigheid heeft gemeld op grond van deze regeling." In artikel 3 van bijlage 2 van de cao is vervolgens opgenomen dat een melder ook kan zijn "een werknemer van een andere organisatie die door zijn werkzaamheden met de organisatie van de werkgever in aanraking is gekomen en een vermoeden heeft van een misstand of een onregelmatigheid". Een werknemer in de zin van Bijlage 2 Cao en als bedoeld in artikel 1 onderdeel h van de Wet Huis voor Klokkenluiders is: "degene die krachtens arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht of publiekrechtelijke aanstelling arbeid verricht of heeft verricht dan wel degene die anders dan uit dienstbetrekking arbeid verricht of heeft verricht". In casu gaat het om een stagiair die in het kader van zijn opleiding onderzoek doet bij een extern bureau. Dat externe bureau is door ons ingehuurd voor een opdracht. Zo komt de stagiair – door het verrichten van stage bij dat externe bureau - in aanraking met onze organisatie. Er kan niet worden gesproken van een werknemer van een andere organisatie, het is immers een stagiair van een andere organisatie. Ook kan hier niet gesproken worden van het verrichten van arbeid/werkzaamheden. Het gaat in casu om stageactiviteiten, persoonlijke ontwikkeling in het kader van opleiding. In het wetsvoorstel wordt de kring van beschermde personen uitgebreid. Dan worden niet alleen werknemers en ambtenaren beschermd, maar ook vrijwilligers, stagiairs, zzp'ers, (onder)aannemers, aandeelhouders en sollicitanten.
- b. Er was geen sprake van een melding in het kader van de regeling 'melden vermoedens van een misstand.' Hierbij moet het gaan om één van de onderdelen gedefinieerd in artikel 1, onderdeel c sub 2 van bijlage 2 van de cao. Is het maatschappelijk belang in het geding, schending van een wettelijk voorschrift, een (dreigend) strafbaar feit, (dreigend) gevaar voor volksgezondheid, veiligheid van personen of aantasting van het milieu? Als laatste wordt omschreven een (dreigend) gevaar voor goed functioneren van de organisatie als gevolg van onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten. Noch uit het feitenonderzoek, noch uit hetgeen is aangedragen door de 'melder' is gebleken dat van één van deze (dreigende) gevaren of schendingen sprake is. Ook is onvoldoende naar voren gekomen dat het gaat om een vermoeden van een onregelmatigheid op grond van artikel 1, onderdeel d. Een onderbouwde argumentatie ontbreekt over een onvolkomenheid of ongerechtigheid van algemene, operationele of financiële aard die zodanig ernstig is dat deze buiten de reguliere werkprocessen vallen.

3. *Hoe zijn de nieuwe Europese richtlijn en het nieuwe [wetsvoorstel](#) ter implementatie van de EU-richtlijn bescherming klokkenluiders meegenomen in de afweging van GS om de melding niet-ontvankelijk te verklaren?*

Antwoord

Deze zijn niet meegenomen omdat tijdens het onderzoek de huidige geldende regeling melden vermoedens van een misstand (bijlage 2, cao) is gebruikt en niet het wetsvoorstel.

Conform art. 10 van de Regeling Melden vermoeden van een misstand is er ruimte om voorafgaand aan het instellen van een onderzoek de melding te toetsen. Aangezien er naar aanleiding van de melding eerst onderzoek is gedaan, en pas daarna de melding niet ontvankelijk is verklaard, vraagt GroenLinks zich af:

4. *Welke specifieke informatie uit het onderzoek heeft GS doen bewegen om de melding niet ontvankelijk te verklaren? Was die informatie voorafgaand aan het onderzoek nog niet bekend?*

Antwoord

Zie beantwoording 2a en 2b hierboven. De melding is aanvankelijk mondeling binnen gekomen. Vervolgens is de exacte melding vastgelegd in het onderzoek van de onpartijdige en zo onafhankelijk mogelijke eenheid Audit en Advies (EAA). Daarbij zijn ook de relevante feiten in beeld gebracht. De status van de melder (2a) is niet bij aanvang, of nadat deze duidelijk werd in het kader van onderzoek van EAA getoetst op de regeling melden vermoedens van een misstand. Dit had eerder gekund. De feiten horende bij 2b waren nodig om tot een inhoudelijk weging te komen.

5. *Welke beweegredenen heeft GS gehad om feitenrelaas wel te behandelen als formeel stuk, ondanks dat de melding na publicatie ervan niet ontvankelijk is verklaard?*

Antwoord

Integriteitsmeldingen komen gelukkig zelden voor en neemt GS uitermate serieus. Het feit dat zo'n melding is gedaan is voor ons al een belangrijk gegeven en het feitenrelaas gaf aanleiding om bepaalde zaken nader te onderzoeken. Daarom heeft GS het ook besproken en besloten PS hierover te informeren.

In dezelfde GS-brief wordt aangegeven: "De procedure voor dit soort gevoelige meldingen kan op basis van deze casus aangescherpt worden. Daarbij speciale aandacht te besteden aan het verbeteren van de transparantie van de te doorlopen processtappen en communicatie hierover met zowel de melder als de persoon waarop de melding betrekking heeft."

6. *Op basis van waarvan concludeert GS dat de procedure aangescherpt moet worden?*

Antwoord

Een melding komt, zoals blijkt uit de jaarrapportages ambtelijke integriteit, nauwelijks voor. Het is zaak, om als dan de procedure toegepast wordt, te leren van de praktijk versus de voorgeschreven procedure. Gebleken is dat gedurende de afwikkeling van de melding voor zowel de melder als de persoon waarop de melding betrekking had niet altijd duidelijk was hoe de exacte procedure in elkaar zat en wie als aanspreekpunt fungeerde. Dat is een van de aanleidingen om naar de te hanteren regels en procedures te kijken zodat die op de gevonden punten aangepast kan worden.

